

наступний переклад: “якщо хтось володіє **вольовою стійкістю**, він має рішучість і сміливість продовжувати децю непосильне осягати” (переклад наш. - О. М.).

Отже, в освітянській терміносистемі *grit* – це “сміливість, мужність” та найбільш влучним буде переклад “вольова стійкість до навчання”. І як один з прикладів використання в статті В. Ревенко: “*These critics and cynics are wrong. While we may face setbacks along the way, and there will be some, there is more work to do. It’s clear our plan is working because of the **grit** and resolve of the American worker*” – “Ці критики і циніки помиляються. Хоча ми можемо зіткнутися з невдачами на нашому шляху та є ще багато роботи, яку потрібно зробити. Очевидно, що наш план працює завдяки наполегливості та **вольовій рішучості американських робітників**” [1, с. 153].

Отже, було запропоновано аналіз відтворення трьох найбільш актуальних англомовних одиниць безеквівалентної лексики в освітньому просторі та їх функціонування в сучасних реаліях в аналогічному просторі освіти України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 65. Том 3. 354 с. (дата звернення 13.04.2024).

2. Зорівчак Р. П. Реалії і переклад. На матеріалі англомовних перекладів української прози. Львів : Вид-во при Львів. держ. ун-ті, 1995. С. 53–56.

3. Словник термінів і понять сучасної освіти / уклад. : Л. М. Михайлова, О. В. Пагава, О. В. Проніна. За заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с.

4. URL: <https://www.britannica.com/topic/critical-thinking> (дата звернення 12.04.2024).

5. URL: <https://dictionary.cambridge.org/uk/> (дата звернення 14.04.2024).

6. URL: <https://www.edgepointlearning.com/blog/hard-skills-vs-soft-skills/> (дата звернення 14.04.2024).

7. URL: <https://osvitoria.media/experience/shho-take-krytychne-myslennya-ta-yak-jogo-rozvyvaty/> (дата звернення 13.04.2024).

Оргіш О. М., Хорошун О. О.
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ

Переклад — це складний творчий процес, необхідний у кожній сфері людської діяльності. Завдяки перекладу людина отримує знання, культурні аспекти та перспективи іншої людини чи суспільства, щоб розвиватися та прогресувати. Тому галузь перекладу стала важливою індустрією сучасного світу.

Стрімкий розвиток кіноіндустрії та неупинна глобалізація світу є причиною появи великої кількості кіно- та мультиплікаційної продукції, що, у свою чергу, підвищує попит на якісний (адекватний) аудіовізуальний переклад (АВП).

Мультиплікаційний фільм (МФ) – це особливий вид кіномистецтва, МФ створюються шляхом зйомки послідовних фаз руху намальованих (графічна мультиплікація) або об'ємних (об'ємна мультиплікація) нерухомих об'єктів. Образний стиль є відмінною рисою МФ мультиплікація не створює ілюзію реальності, а від самого початку є метафоричною [2], тобто анімаційний образ є поєднанням візуальних, звукових і рухових компонентів, що допомагає автору заповнити певні лакуни дитячого сприйняття. Отже, основними характеристиками МФ для дітей є умовність та образність.

Останні десятиліття зростає тенденція до комерціалізації МФ. На думку деяких дослідників, такими є більшість сучасних МФ [3], оскільки вони орієнтуються не лише на маленького глядача, а й на більш широкий загал.

Переклад МФ є одним із напрямків АВП, який тривалий час відносили до периферійних галузей перекладознавства, [1, с. 44] та завдяки процесу глобалізації та неупинному розвитку цифрових технологій АВП привертає неабиякий інтерес вітчизняних (В. Вострецова, А. Кулікова, А. Мельник, О. Полякова) та зарубіжних дослідників (Й. Іварсон, Г. Райд, К. Райс та ін.) через постійне надходження нового контенту кінопродукції.

Під АВП науковці розуміють переклад словесного супроводу до відеоряду, який використовують в процесі перекладу будь-якої відеопродукції, зокрема кінофільмів, мультиплікаційних фільмів, телесеріалів, тощо. Головна відмінність такого перекладу полягає у поєднанні вербальних і невербальних компонентів, а, також, поєднанні синхронного, послідовного та письмового перекладів [5]. Працюючи над АВП перекладач не лише опрацює текст (діалоги/коментарі), а й бере до уваги звукові ефекти, зображення, звертає особливу увагу на атмосферу відеосюжету [1, с. 45]. Дослідник А. Пісарська і Т. Томашкевіч зазначають, що “співіснування багатьох семантичних знаків, що утворюють значення, в аудіовізуальному перекладі переноситься з одного семіологічного комплексу в інший” [6, с. 214] утворюючи два семіологічних явища – оригінал та переклад. Говорячи про еквівалентність/адекватність АВП варто зауважити, що його особливою рисою є адекватний зв'язок вербальних і невербальних компонентів у творах оригіналу та перекладу [6, с. 167]. Відповідно до класифікації Г. Готліба медіаперекладач користується вербальними та невербальними каналами надходження інформації які у свою чергу поділяються на:

1) вербальний:

- аудіоканал: діалоги, голоси за кадром, пісні;
- візуальний канал: титри, знаки, записки, написи, що з'являються на екрані;

2) невербальний:

- аудіо канал: музика, звукові ефекти, звуки за кадром;
- візуальний канал – картинка на екрані [4, р. 215].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бухольц Н. А. Відтворення ідіолекту персонажів анімаційних фільмів у перекладі: дис... канд. філол. наук: 10.02.16 / Херсонський державний університет, Херсон, 2016. 273 с.
2. Вострецова В., Приходько Ю. До проблеми перекладу назв кіно та мультфільмів (на матеріалі англійської та української мов). Горлівка: ГДПІ, 2009. С. 1–2.
3. Яромолук Я. Перекладацькі трансформації як складова частина адекватного перекладу. «Текст і дискурс: когнітивно-комунікативні перспективи».2020. URL: <http://englishcontext.kpnu.edu.ua/2019/04/08/perekladatski-transformatsii-iakskladova-chastyna-adekvatnoho-perekladu/> (дата звернення: 28.04.2024).
4. Gottlieb H. Subtitling: Routledge Encyclopedia of Translation Studies. London and New York: Routledge. 2015. P. 244— 248.
5. Herbst T. Linguistische Aspekte der Synchronisation von Fernsehserien: Phonetik, Textlinguistik, Übersetzungstheorie. Tübingen: Niemeyer, 1994. 327 p.
6. Pisarska A. Współczesne tendencje przekładoznawcze: [Podręcznik dla studentów neofilologii]. Poznan: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 1998. 253 p.

Нехаєнко К.О.
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ПОБУТОВИХ РЕАЛІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ ФІЛЬМУ "DOWNTON ABBEY"

Кінопереклад є не просто перенесенням слів з однієї мови на іншу, він є складною мистецької діяльністю, яка передбачає врахування культурних відмінностей, мовних нюансів та відображення реалій. Останні називають явища, предмети, об'єкти, притаманні для життя, побуту, культури, соціального та історичного розвитку одного народу та чужі для об'єктивної дійсності іншого. [2, с. 159].

Перекладачі виявляють творчість та глибокі знання культурних особливостей як мови оригіналу, так і мови перекладу. Для вдалого перекладу фільму важливо, щоб перекладачі розуміли його контекст, цільову аудиторію та вміли адаптувати текст, роблячи його доступним і цікавим для глядачів, які володіють цільовою мовою.

Серед способів передачі реалій виокремлюють транслітерацію, транскрипцію, калькування, що реалізують стратегію форенізації та зберігають особливості вихідної культури [1 с. 48]. До стратегії доместикації відносимо генералізацію, перифразу та культурний еквівалент, які спрямовані на спрощення оригіналу та його пристосування до культурного середовища цільової мови шляхом використання понять та термінів, що є рідними і зрозумілими глядачеві. У той же час можливе поєднання двох стратегій під час перекладу реалій, а саме натуралізація, набування морфологічних ознак,